

Broedende meeuwen in industriegebied IJmuiden

Daken van draden voorzien is geen succes

Broedende meeuwen op daken zijn tegenwoordig een bekend verschijnsel. In het industriegebied van IJmuiden werd dat al in 1987 vastgesteld voor Zilvermeeuw en Kleine Mantelmeeuw. Sindsdien is het aantal dakbroeders alleen maar toegenomen, mogelijk door vervolging van de mens en het inkrimpen en verdwijnen van geschikt broedgebied in de regio. Ook predatie door de vos in de duinen, waar de soorten van oorsprong in Zuid-Kennemerland broedden, kan een rol spelen. Die toename van dakbroeders vond niet alleen plaats in het industriegebied van IJmuiden, maar was ook waar te nemen op daken in woonwijken.

Dat laat onverlet dat broedende meeuwen in onze regio behoorlijk onder druk staan. De laatste jaren nemen de aantallen in het industriegebied van IJmuiden weer af door vervolging (rapen) en het ongeschikt maken van de daken, onder andere door vliegers op daken te plaatsen. Positieve uitzondering op deze trend is het Forteiland van IJmuiden, waar in overleg met de beheerder PBN de meeuwen op een groot deel van het eiland een plek hebben om met succes te broeden.

Zonnepanelen en draden

De laatste jaren worden op veel daken zonnepanelen geplaatst. Een goede zaak dat hiervoor daken worden gebruikt want onze zo waardevolle groene weiden of andere open ruimtes of wate-

ren moet je hiervoor niet gaan gebruiken. Maar het plaatsen van zonnepanelen op daken van koelhuizen in het industrieterrein van IJmuiden geeft helaas problemen met de meeuwen die op datzelfde dak al jaren broeden, onder andere door uitwerpselen op de panelen. Eén bedrijf dacht daarvoor een oplossing gevonden te hebben door draden over het dak te spannen (en niet zo weinig ook!) zodat de meeuwen er niet zouden komen. Fout gedacht dus! Tussen de zonnepanelen in was vegetatie gaan groeien (of ingezaaid?) waardoor een optimaal habitat voor broedende meeuwen ontstond. Uit ervaring met zo'n zelfde situatie op de IJbunker in IJmuiden in 1994 wisten we al dat adulte meeuwen vrijwel moeiteloos tussen de draden kunnen landen.

Toch dakbroeders

Op 13 juni kon het betreffende dak vanaf een hoge duintop ten zuiden van de Ampèrestraat worden bekeken en toen bleken er ondanks de draden toch een 15 Kleine Mantelmeeuwen en 2 Zilvermeeuwen te broeden, waarvan de meesten ook kleine kuikens hadden. Helaas hing er ook een dode adulte meeuw verward in de draden. Bij controle op 11 juli werden gelukkig geen slachtoffers van de draden gevonden. Er waren 8 paar Kleine Mantelmeeuwen en 1 paar Zilvermeeuw aanwezig met in totaal 19 halfwas kuikens. Een derde controle vond plaats op 7 augustus. Helaas werd weer 1 dode adulte meeuw in de draden aangetroffen en 1 dode adulte Kleine Mantelmeeuw op het dak (deze laatste hoeft geen slachtoffer van de draden te zijn!). Ter plaatse waren 6 adulte Zilvermeeuwen en 2 adulte Kleine Mantelmeeuwen met minimaal 9 vliegvlugge juvenielen. Van de juvenielen had 1 exemplaar serieus vleugelletsel. Er werden geen vlieg oefeningen gezien.

Draden geen succes

Uit het feit dat twee adulte meeuwen in de draden sneuvelden, blijkt dat het

zelfs voor de adulte vogels een risico is om tussen de draden te gaan broeden. Ook kunnen de onervaren jongen slachtoffer worden, getuige het juveniel exemplaar met serieus vleugelletsel. Al met al is hier voor beide partijen geen optimale situatie ontstaan, niet voor de eigenaar van het pand, maar ook niet voor de meeuwen.

Literatuur

- Cottaar, F. 1995. Aantal territoria van meeuwen in Zuid-Kennemerland in 1994. De Fitis 31: 106-111.
- Cottaar, F. 2002. Bald Eagles moesten op daken broedende meeuwen in IJmuiden verdrijven. Nieuwsbrief NZG (Nederlandse Zeevogel Groep) 4 (2): 1-2.
- Cottaar, F., J. Verbeek-Cottaar & M. van Kleinwee. 2020. Onderzoek aan Kleine Mantelmeeuw, Zilvermeeuw en Scholekster op het Forteiland, IJmuiden in 2020. Eigen rapport, Haarlem.
- Cottaar, F. & K. Verbeek. 1994. Verslag van het meeuwenonderzoek op de IJbunker in 1994. Eigen Verlag, Haarlem.
- Vegelin, J.C.G. 1987. Het inventariseren van Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen in IJmuiden. De Fitis 23: 97-98.

■ Fred Cottaar
fred.cottaar@gmail.com

Nieuws van de ringbaan

Nachtegalen voorzien van een geolocator

Het afgelopen voorjaar zijn in totaal 30 Nachtegalen op het vogelringstation Van Lennep uitgerust met een datalogger. Wetenschappers gebruiken deze kleine, lichtgewicht apparaatjes steeds vaker om informatie te verzamelen over trekroutes, pleisterplaatsen en overwinteringsgebieden van vogels en andere dieren. De ringers hopen dat de geloggerde Nachtegalen een succesvolle reis en overwintering zullen hebben en dat ze volgend voorjaar weer terug zullen keren in hun broedgebied en dat de dataloggers uitgelezen kunnen worden. Dit onderzoek is mede mogelijk gemaakt dankzij financiële steun van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland en de inzet van verschillende leden. Via de Fitis wordt u op de hoogte gehouden van ontwikkelingen en resultaten van dit project.